

Prikaz
Primljeno: 22. 05. 1990.

SANJA ZUŠČAK, Ekonomski fakultet Osijek

**Anto Nuić: KOMPARATIVNA ANALIZA EKONOMSKE
RAZVIJENOSTI OPĆINE OSIJEK, magistarski rad (strojopis),
Ekonomski fakultet Osijek, 1990.**

Anto Nuić, stručni savjetnik — planer, u Zavodu za društveno planiranje i statistiku općine Osijek, post-diplomant studija »Poslovna politika OUR«, na Ekonomskom fakultetu u Osijeku, uspješno je pred komisijom u sastavu: dr. Tibor Karpati, dr. Gordana Ajduković, dr. Borivoj Matić, obranio temu svog magistarskog rada. Budući da se radi o izuzetno zanimljivoj i znanstveno aktualnoj temi, te istraživaču koji očigledno posjeduje znanstveno istraživački nerv, objavljivanje prikaza ovog rada smatramo korisnim u smislu priznanja autoru za znanstveno-istraživački doprinos, a posebno što može djelovati motivirajuće na mladi znanstveno-istraživački kadar.

Tema »Komparativna analiza ekonomske razvijenosti općine Osijek« razrađena je kroz poglavlje uvodnih napomena, teorijskih postavki i kvantifikacije razvoja, analize ekonomskog stupnja razvijenosti, analize faktora razvoja i zaključnih razmatranja.

Naglašavajući značaj razlikovanja pojmova privrednog razvoja i privrednog rasta autor se posebno zadržava na problemima ekonomske razvijenosti kao dobre aproksimacije cjelokupnog privrednog razvoja. Pri tome, autor problemu ekonomske razvijenosti i faktora razvoja općine Osijek, prilazi interdisciplinarno (s naznakom filozofske, sociološke, statističke i ekonomske dimenzije) odnosno sistemski (ukazujući na povezanosti razvoja općine Osijek regije, SR Hrvatske i Jugoslavije). Izabranim metodološkim instrumentarijem (metode diskriminacije i faktorske analize, trend, višestruka regresija, itd) testirani su, uz određen stupanj kritičke distance od statistički raspoloživih pokazatelja razvoja za razdoblje 1971—1986. slijedeći pokazatelji: zaposleni u društvenom sektoru, zaposleni radnici u industriji, zaposleni radnici u trgovini i ugostiteljstvu, sudjelovanje radno sposobnog stanovništva u ukupnom stanovništvu, aktivna osnovna sredstva privrede u društvenom sektoru po stanovniku, narodni dohodak po stanovniku, narodni dohodak društvenog sektora po zaposlenom sudjelovanje nepoljoprivrednih djelatnosti u narodnom dohotku.

Općina Osijek, po broju stanovnika zauzima treće mjesto, po broju zaposlenih u privredi — četvrto mjesto, a po sudjelovanju ostvarenog dohotka — peto mjesto u SR Hrvatskoj. Pokazatelji ekonomske razvijenosti (narodni dohodak po stanovniku, industrijska proizvodnja, stupanj efikasnosti privređivanja, dohodak po radniku) također nameću potrebu detaljnije analize razvijenosti općine Osijek. Budući da stupanj ekonomske razvijenosti (kao sintetički izraz niza pokazatelja razvoja) nema apsolutni karakter, već se izražava u relativnom odnosu prema drugim općinama ili regijama, autor posebnu pažnju pridaje izboru pokazatelja razvoja i empirijskoj valorizaciji stupnja ekonomske razvijenosti.

Iako je prema većini pokazatelja razvoja općina Osijek na razini republičkog prosjeka, zabrinjava negativan trend relativne efikasnosti osječke privrede. Prijelaz iz perioda dogovornog i samoupravnog sporazumijevanja u uvjete tržišne utakmice ovakav trend čini još opasnijim i ozbiljnijim. Relativno opadanje značaja Osijeka u privrednom razvoju, kako regije tako i republike, očituje se, u kvalitativnom smislu (u smislu ekonomske razvijenosti) i kvantita-

tivnom smislu (u smislu intenziteta rasta privrednih aktivnosti). Razvijenost općine Osijek, oscilira oko republičkog prosjeka, što je neprimjereno njenoj ranijoj razvijenosti, njenoj veličini i funkciji koju igra u regiji i republici, te odgovara 55 mjestu na rang listi od 115 općina u SR Hrvatskoj, odnosno trećem mjestu u regiji čiji je centar.

Ovakvi rezultati ukazuju na potrebu intenzivnije intervencije u faktore razvoja (poboljšanje kvalifikacijske strukture kadrova, usklađivanje proizvodnih programa sa zahtjevima domaćeg i inozemnog tržišta, racionalnije korištenje ljudskih i materijalnih resursa, podizanje tehničke opremljenosti, itd), tim više što analiza tehničkog i ljudskog faktora razvoja u osječkoj općini ne budi optimizam. Korištenje kapaciteta je ispod jugoslavenskog prosjeka, proizvodni programi su zastarjeli, a kadrovski potencijal opterećen je niskom kvalifikacijskom strukturom, nepovoljnom starosnom strukturom i neadekvatnom razvojnom politikom znanstveno-istraživačkog kadra.

Autor doduše ne nudi gotove modele otklanjanja negativnog trenda stupnja ekonomske razvijenosti općine Osijek, već niz zanimljivih dijagnoza koje potenciraju čitav niz novih pitanja. Budući da su upravo pitanja i sumnje ono što karakterizira prvenstveno znanstveni rad, preporučujemo ovaj rad kao kvalitetnu podlogu za postavljanje novih pitanja koja će nas vjerojatno dovesti do novih saznanja.